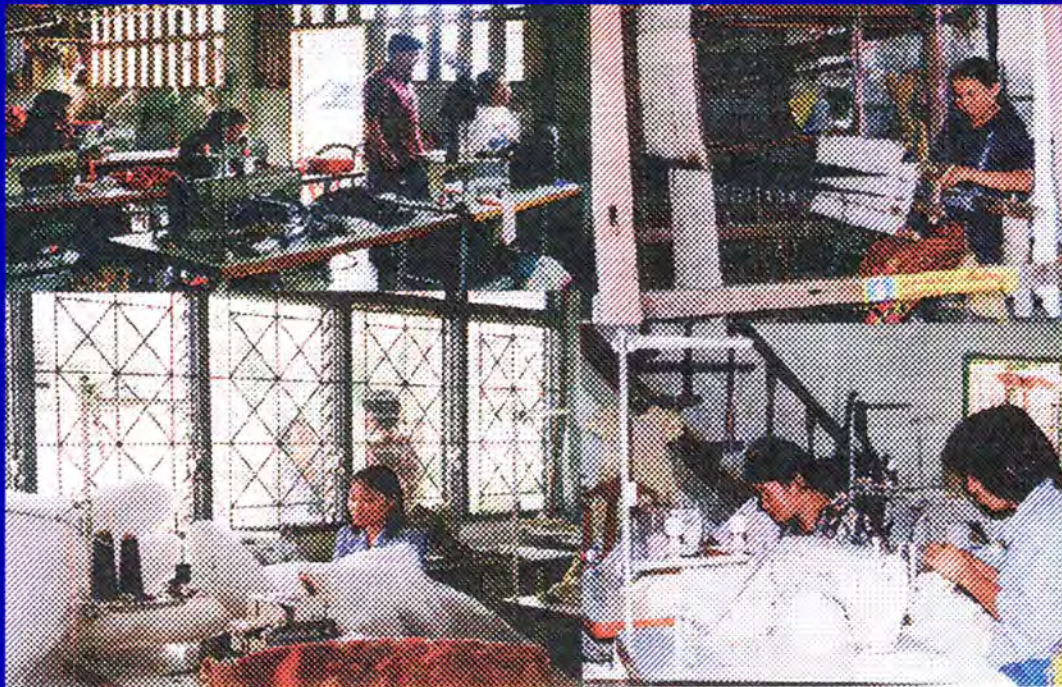

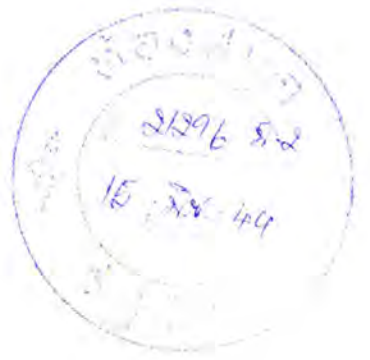

รายงานการติดตามผลการปฏิบัติงาน

งานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการสตรี
กรมประชาสงเคราะห์
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

สำนักประเมินผล
สำนักงบประมาณ

งานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการสตรี
กรมประชาสงเคราะห์
กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ตั้งพิมพ์รัฐбак
สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

พฤษภาคม 2544
สำนักประเมินผล
สำนักงบประมาณ

บทสรุป

จากสภาพของสังคมและภาวะเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปผลักดันให้สตรีต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานเพื่อหารายได้มาช่วยเหลือครอบครัว แม้แต่เยาวชนสตรีก็จำเป็นต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันควร และจากปัญหาความยากจนของครอบครัวประกอบกับการขาดโอกาสทางการศึกษา ทำให้สตรีเหล่านี้ถูกเอารัดเอาเปรียบและจำนวนไม่น้อยที่ถูกชักจูง ล่อลวงเข้าสู่การค้าบริการทางเพศ อันเป็นการเสื่อมเสียเกียรติยศชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของประเทศ รัฐบาลโดยกรมประชาสงเคราะห์จึงได้พยายามหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยให้คำแนะนำปรึกษา และเพิ่มพูนทักษะในการประกอบอาชีพแก่สตรีผู้ด้อยโอกาสและสตรีที่พ้นโทษจากการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ดังนี้

1. การให้การสงเคราะห์สตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี ซึ่งกระจายอยู่ทั่วประเทศ 7 แห่ง เพื่อให้การศึกษาและฝึกอาชีพแก่สตรีและเยาวชนสตรี อายุระหว่าง 14 - 35 ปี ที่มีฐานะครอบครัวยากจน หรือเป็นผู้ว่างงานและขาดโอกาสทางการศึกษาซึ่งไม่สามารถศึกษาต่อเมื่อจบการศึกษากาบบังคับให้ได้รับการฝึกอาชีพ เมื่อจบหลักสูตรแล้วจะเป็นผู้ที่มีความรู้และวิชาชีพที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ทันที โดยจัดให้มีการฝึกอบรมภายนอกและภายในศูนย์ฯ ใช้หลักสูตรปกติ 6 เดือนและหลักสูตร 3 เดือน ให้ผู้เข้ารับการฝึกได้รับความรู้ในสายอาชีพตามความถนัด ตามพื้นฐานความรู้และความต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่น ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผลการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ฯ ตั้งแต่ปี 2540 - 2543 สามารถให้ความรู้และฝึกอาชีพให้สตรีและเยาวชนสตรีกว่า 27,000 คน ซึ่งแต่ละปีมีจำนวนผู้รับการฝึกอาชีพสูงขึ้นจากปีก่อน ๆ กล่าวคือปี 2539 มีผู้รับการฝึกอาชีพ 2,665 คน ในปี 2540 มีผู้เข้ารับการฝึก 5,288 คน สูงกว่าปี 2539 ร้อยละ 98.4 ในปี 2541 มีผู้เข้ารับการฝึก 7,013 คน สูงกว่าปี 2540 ร้อยละ 32.6 ในปี 2542 มีผู้เข้ารับการฝึก 8,486 คน สูงกว่าปี 2541 ร้อยละ 21.0 ยกเว้นในปี 2543 มีผู้เข้ารับการฝึก 7,154 คน ลดลงจากปี 2542 เล็กน้อยร้อยละ 15.7 หากมองในภาพรวมจะเห็นได้ว่าผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมายโดยเฉลี่ยร้อยละ 34.1

2. การให้การสงเคราะห์ คุ้มครองและพัฒนาอาชีพแก่สตรีในสถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ปัจจุบันมี 3 แห่ง ซึ่งให้การสงเคราะห์สำหรับสตรีและเยาวชนสตรีที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่พ้นโทษจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 โดยให้คำแนะนำ ปรึกษา ฝึกอาชีพสาขาต่าง ๆ จัดหางานให้ทำภายหลังพ้นการอุปการะเพื่อให้มีอาชีพและรายได้เลี้ยงตนเองและส่งกลับภูมิลำเนาเดิม ผลการดำเนินงาน ตั้งแต่ปี 2541- 2543 ลดลงโดยลำดับ กล่าวคือในปี 2542 มีผลการดำเนินงานลดลงจากปี 2541 คิดเป็นร้อยละ 18.5 และในปี 2543 ยังคงลดลงจากปี 2542 อีก 655 คนหรือคิดเป็น

ร้อยละ 21.5 เนื่องจากสตรีกลุ่มเป้าหมายตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีมีจำนวนลดลง เห็นได้จากปี 2543 มีจำนวนผู้เข้ารับบริการ 2,397 คน ในจำนวนนี้เป็นสตรีกลุ่มเป้าหมายตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 จำนวน 111 คนเท่านั้น อีก 2,286 คน ได้แก่สตรีที่ประสบปัญหาครอบครัว การถูกทำร้ายรวมถึงสตรีและเด็กต่างด้าวที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ ดังนั้น ทางสถานคุ้มครองฯ จึงได้มุ่งเน้นการให้บริการด้านการฝึกอาชีพให้แก่กลุ่มสตรีและเด็กดังกล่าว

3. ให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี ดำเนินการโดยศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรีซึ่งมีเพียง 1 แห่ง จะดำเนินการให้การช่วยเหลือด้านการศึกษา ด้านสังคมสงเคราะห์ให้คำปรึกษา บำบัดฟื้นฟูและฝึกอาชีพพระยะสั้นแก่สตรีและเด็กที่ประสบปัญหาทางสังคมและต้องการขอรับความช่วยเหลือ เพื่อช่วยให้สตรีกลุ่มเป้าหมายเมื่อพ้นจากศูนย์สงเคราะห์แล้วสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ผลการดำเนินงานของปีงบประมาณ 2540 – 2541 อยู่ระหว่างร้อยละ 85–88 ของแผน การปฏิบัติงาน แต่ในปี 2542 – 2543 ผลการปฏิบัติงานสูงกว่าแผนปฏิบัติงานที่วางไว้ร้อยละ 36.3 และ 50.6

4. โครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบท เป็นการจัดการฝึกอาชีพตามความต้องการของกลุ่มสตรีที่มีความสนใจในสาขาอาชีพและต้องการฝึกอบรม โดยจัดให้มีการฝึกอบรมในท้องถิ่น/ในชุมชนเพื่อช่วยเหลือให้สตรีในชนบทมีความรู้ทางวิชาชีพ มีรายได้เสริมหรือรายได้เพื่อช่วยเหลือครอบครัวผลการดำเนินงานในด้านนี้ ในระหว่างปี 2540 - 2543 กรมประชาสงเคราะห์ได้ตั้งเป้าหมายในการฝึกอาชีพตามโครงการดังกล่าวนี้ ปีละ 5,000 คน และสามารถจัดฝึกอบรมอาชีพตามโครงการได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ปีละ 5,000 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของแผนปฏิบัติงานทุกปี

เพื่อให้สตรีและกลุ่มสตรี มีเงินทุนในการสร้างอาชีพหรือเพิ่มผลผลิต รัฐได้สนับสนุนในด้านเงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมอาชีพสตรี โดยจัดสรรงบประมาณเป็นเงินทุน 50.0 ล้านบาท ให้สตรีที่เป็นสมาชิกกลุ่มกู้ยืมเงินไม่เกินรายละ 15,000 บาทช่วงเวลาที่ผ่านมามีปี 2540 – 2543 สามารถให้เงินกู้ยืมแก่สตรีเพื่อนำไปประกอบอาชีพ รวมทั้งสิ้น จำนวน 5,196 ราย เป็นเงิน 44.6 ล้านบาท (ปี 2540 = 762 ราย ปี 2541 = 1,608 ราย ปี 2542 = 1,572 ราย และ ปี 2543 = 1,254 ราย)

5. การรณรงค์ด้านการค้าประเวณี โดยการฝึกอบรมเยาวชนกลุ่มเสี่ยง เช่น เยาวสตรีในสถานศึกษา ในโรงงานอุตสาหกรรม ในชุมชนก่อสร้าง ชุมชนแออัด รวมทั้งการประชาสัมพันธ์สื่อรณรงค์ประเภทต่าง ๆ อันเป็นมาตรการป้องกันซึ่งได้ดำเนินการฝึกอบรมกลุ่มเป้าหมายทั่วประเทศปีละประมาณ 50,000 คน

ข้อสังเกตจากการศึกษาฐานภาคสนาม

1. การดำเนินงาน “โครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบท” มีการจัดค่าตอบแทนเงินสงเคราะห์ครอบครัว ซึ่งจะจ่ายให้คนละ 2,000 บาท หลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมและการจัดเงินทุนหมุนเวียนให้กู้ยืม นับเป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานให้การสงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีหรือเป็นส่วนทำให้สามารถดำเนินการฝึกอบรมได้ตามเป้าหมาย ทั้งจำนวนคนและระยะเวลาในการฝึกอบรม ซึ่งปัจจุบันนี้กรมประชาสงเคราะห์ได้แจ้งว่าเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอกับความต้องการทั้งที่เมื่อพิจารณาจำนวนที่กู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนมีจำนวนไม่มากนัก

2. กรมประชาสงเคราะห์ ได้พยายามปรับบทบาทของการดำเนินงานในการสงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน โดยการขยายขอบข่ายและปริมาณกลุ่มเป้าหมายในการฝึกอาชีพเข้าไปในชุมชนมากยิ่งขึ้น ไม่ได้เน้นเฉพาะสตรีที่กระทำผิดหรือสตรีที่มาขอรับการสงเคราะห์ภายในศูนย์ รวมทั้งการเน้นนโยบายเปิดประตูสู่ชุมชน ทั้งด้านบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ สถานที่และการเป็นแหล่งงานอาชีพให้แก่ผู้ว่างงานทั่วไป เช่น เปิดหลักสูตรพิเศษสำหรับผู้ถูกเลิกจ้างในแผนกต่าง ๆ เปิดห้องจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มสตรี

3. การรวมกลุ่มสตรีหลังจากจบหลักสูตรในการฝึกอบรมอาชีพตามโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบทเป็นการรวมกลุ่มสตรีเพื่อผลิตสินค้า ส่วนใหญ่เมื่อรวมกลุ่มแล้วจะดำเนินกิจกรรมรับสินค้า/รับงานจากร้านค้า/เอกชน/หน่วยงานภาครัฐ มาทำในลักษณะของการจ้างเหมาทำของ ผู้นำกลุ่มที่มีความสามารถนับเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. ในการจัดสตรีเข้ารับการฝึกอาชีพ กรมประชาสงเคราะห์ควรมีการวางหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสตรีที่ขาดโอกาสหรือเป็นผู้ด้อยโอกาสอย่างแท้จริง เนื่องจากสตรีที่เข้ารับการฝึกอาชีพจะได้รับผลประโยชน์และค่าตอบแทนไม่น้อย โดยเฉลี่ยคนละ 18,000 บาทต่อ 1 หลักสูตร

2. ในการดำเนินงาน กรมประชาสงเคราะห์ควรขอความร่วมมือหรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นของรัฐ เช่น โรงเรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษา โรงพยาบาล หรือหน่วยงานเอกชน เช่น บริษัทคอมพิวเตอร์ในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในการฝึกอบรม เพื่อเป็นการประหยัดและทันต่อเทคโนโลยี

3. กรมประชาสงเคราะห์ควรจะประสานงานกับองค์กรเอกชน (NGO) ในการดำเนินการในเรื่องของสตรี เพื่อร่วมมือหรือช่วยแบ่งเบาภาระและงบประมาณ โดยกรมประชาสงเคราะห์จะทำหน้าที่กำกับดูแลให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐและเพื่อผลประโยชน์ของสตรีที่ได้รับการสงเคราะห์

4. ในการจัดเงินทุนหมุนเวียนกรมประชาสงเคราะห์ควรมีแผนหรือการคาดการณ์ที่ชัดเจน โดยคำนวณจากข้อมูลและลักษณะของการให้กู้ที่สัมพันธ์กัน เพื่อให้เงินทุนดังกล่าวนี้สามารถหมุนเวียนและตอบสนองความต้องการในการพัฒนาอาชีพของสตรีได้ทั่วถึงยิ่งขึ้น

5. ถึงแม้การดำเนินงานการสงเคราะห์และพัฒนาอาชีพสตรีจะเป็นการดำเนินงานในด้านการจัดสวัสดิการสังคมของรัฐ แต่กรมประชาสงเคราะห์ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ชัดเจน (โดยเฉพาะการชี้วัดประสิทธิผล/ผลลัพธ์) เพื่อให้การพัฒนาและสงเคราะห์สตรีบรรลุเป้าหมายและสอดคล้องกับการพัฒนาทางด้านสังคมของรัฐอย่างแท้จริง

สารบัญ

	หน้า
➤ บทสรุป	ก - ง
➤ หลักการและเหตุผล	1
➤ ขอบเขตและวิธีการติดตามผล	2
➤ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	2
➤ วัตถุประสงค์ของงาน	3
➤ งบประมาณ	3
➤ ข้อมูลทั่วไปของงานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการสตรี	3
➤ ข้อเท็จจริงที่ได้จากการติดตามผล	9
➤ ข้อสังเกตจากการศึกษาดูงานภาคสนาม	20
➤ สรุปและข้อเสนอแนะ	20
➤ ภาคผนวก	
• ตารางแสดงแผน/ผลการปฏิบัติงาน งานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการสตรี	
• ตัวอย่างหลักสูตรการฝึกอบรมในสาขาต่าง ๆ	

งานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการสตรี

กรมประชาสงเคราะห์

1. หลักการและเหตุผล

สภาพสังคมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป การดำรงชีพและการประกอบอาชีพของสตรี ได้พัฒนาไปพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและการเมือง สตรีจึงมีโอกาสเข้ามามีบทบาท และส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้นตั้งแต่มีส่วนร่วมในภาระหน้าที่และความรับผิดชอบต่อครอบครัว เห็นได้จากการที่สตรีออกไปทำงานนอกบ้านเป็นแรงงานทั้งในภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรมและบริการ เพื่อหารายได้มาช่วยเหลือครอบครัว โดยเฉพาะเยาวยุติที่เข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันควร เนื่องจาก ปัญหาความยากจนของครอบครัว ประกอบกับการขาดโอกาสทางการศึกษา ทำให้สตรีและเยาวยุติ เหล่านี้ถูกเอารัดเอาเปรียบ เสี่ยงอันตรายและเสี่ยงต่อการเสื่อมเสียเกียรติยศชื่อเสียง บางส่วนถูกชักจูง ล่อลวงเข้าสู่การค้าบริการทางเพศก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาสุขภาพอนามัย ปัญหาโสเภณี เด็ก เด็กถูกทอดทิ้ง เร่ร่อน จึงจำเป็นต้องมีมาตรการสำหรับการป้องกันแก้ไขและคุ้มครองสตรีและ เยาวยุติกลุ่มเสี่ยงโดยขั้นแรกได้มอบหมายให้กรมประชาสงเคราะห์ให้ความช่วยเหลือ สงเคราะห์และ จัดสวัสดิการต่าง ๆ ได้แก่ ให้การคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ปรับสภาพและฟื้นฟูจิตใจแก่สตรีที่ถูกบังคับ ค้าประเวณีหรือกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ใน สถานแรกรับและสถานคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี ให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรีที่ประสบ ปัญหาทางสังคมและต้องการขอรับความช่วยเหลือ โดยรับสตรีเข้ารับการสงเคราะห์ภายในศูนย์สงเคราะห์ และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี นอกจากนี้กรมประชาสงเคราะห์ได้พยายามหามาตรการและแนวทางใน การป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้กับสตรีซึ่งมีฐานะ ยากจน ว่างาน โดยการฝึกอาชีพในศูนย์สงเคราะห์ และฝึกอาชีพสตรีการฝึกอาชีพให้สตรีในชนบทตาม โครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบทและให้ บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพ

จากภารกิจดังกล่าว กรมประชาสงเคราะห์จึงเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญยิ่งต่อสตรีและ เยาวยุติอื่นเป็นกำลังแรงงานและอนาคตของชาติ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องติดตามผลการปฏิบัติงาน ของงานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการสตรี เพื่อศึกษาลักษณะการดำเนินงาน ศึกษาความก้าวหน้าของงาน และปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอันจะทำให้การสงเคราะห์คุ้มครองสตรีมีประสิทธิภาพและ ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ขอบเขตและวิธีการติดตามผล

การติดตามผลการดำเนินงาน งานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการสตรี ทำการติดตามผลการดำเนินงานในกิจกรรมหลักของงาน ตามเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 รวบรวมข้อมูลผลการดำเนินกิจกรรมการสงเคราะห์และพัฒนาสตรีจากกรมประชาสงเคราะห์ ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี 7 ศูนย์ สถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ 4 แห่ง และศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี 1 แห่ง ระหว่างปีงบประมาณ 2540 – 2543

2.2 ศึกษาดูงานด้านการฝึกอาชีพของศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีจังหวัดเชียงราย และศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลาง จังหวัดนนทบุรี

2.3 ศึกษาดูงานด้านการคุ้มครองสวัสดิภาพสงเคราะห์และแก้ไขปัญหาโสเภณีของสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพสตรีบ้านเกร็ดตระการและศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี จังหวัดนนทบุรี

2.4 ศึกษาดูงานและสัมภาษณ์ผลการดำเนินงานของโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบทจากกลุ่มสตรีที่ผ่านการฝึกอบรมของศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดเชียงรายศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีจังหวัดเชียงรายและศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจังหวัดนนทบุรี

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี 7 แห่ง สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ 4 แห่งและศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี 1 แห่ง ทำการศึกษาโดยใช้แบบรวบรวมข้อมูลและรายงานผลการดำเนินงานของหน่วยงาน

3.2 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการศึกษา ดังนี้

- คัดเลือกศึกษาดูงานศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี 2 แห่ง (จาก 7 แห่ง) เลือกศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพภาคกลางจังหวัดนนทบุรีและศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีจังหวัดเชียงราย

- คัดเลือกศึกษาดูงานสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ 1 แห่ง (จาก 3 แห่ง) เลือกสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการจังหวัดนนทบุรี

- ศึกษาดูงานศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี 1 แห่ง (มีเพียง 1 แห่ง) คือ ศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี จังหวัดนนทบุรี

- สุ่มเลือกกลุ่มสตรีที่ผ่านการฝึกอบรมอาชีพสตรีตาม โครงการสร้างชีวิตใหม่ใน จังหวัดที่ศึกษาดูงาน ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาจังหวัดเชียงราย จังหวัดละ 2 อำเภอ อำเภอละ 2 ตำบล ตำบลละ 10-15 คน รวมประมาณ 40-60 คน

4. วัตถุประสงค์ของงาน

เพื่อให้การสงเคราะห์ ฟื้นฟู พัฒนาและคุ้มครองสวัสดิภาพสตรีที่ด้อยโอกาสทางสังคม รวมทั้งจัดสวัสดิการและเงินทุนช่วยเหลือครอบครัวที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนให้มีอาชีพและรายได้เลี้ยงตนเอง เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาโศกณิและปัญหาสังคมต่าง ๆ

5. งบประมาณ

หน่วยนับ : บาท		
ปีงบประมาณ	งบประมาณ	ลด/เพิ่ม (ร้อยละ)
ปี 2540	239,654,200	
ปี 2541	223,470,300	- 6.75
ปี 2542	211,645,600	- 5.29
ปี 2543	235,002,300	+ 11.04

ในปี 2540 ได้รับงบประมาณสนับสนุน 239,654,200 บาท ในปี 2541 - 2542 ได้รับ งบประมาณ 223,470,300 บาทและ 211,645,600 บาท หรือลดลงคิดเป็นร้อยละ 6.75 และ 5.29 ตามลำดับ สำหรับปี 2543 ได้รับงบประมาณ 235,002,300 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2542 เท่ากับ 23,356,700 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 11.04

6. ข้อมูลทั่วไปของงานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการสตรี

6.1 กลุ่มเป้าหมายและมาตรการหลัก

จากสภาพของสังคม ภาวะเศรษฐกิจ ความยากจนของครอบครัว ผลักดันให้สตรีต้องเข้าสู่ตลาดแรงงานและถูกเอารัดเอาเปรียบในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบกับการขาดโอกาสทางการศึกษา ส่งผลให้เยาวชนสตรีเข้าสู่ตลาดแรงงานก่อนวัยอันควรและจำนวนไม่น้อยที่ถูกชักจูง ต่อลวงเข้าสู่การค้าบริการทางเพศ อันเป็นการเสื่อมเสียเกียรติยศชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของประเทศ รัฐบาลโดยกรมประชาสงเคราะห์ ได้พยายามหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้สตรีได้รับสวัสดิการและความ

คุ้มครองสวัสดิภาพไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบและถูกล่อลวงหรือแสวงหาประโยชน์ไปในทางมิชอบโดย
ดำเนินการให้การสงเคราะห์ ให้คำแนะนำปรึกษาและเพิ่มพูนทักษะในการประกอบอาชีพแก่สตรีผู้ด้อย
โอกาสและสตรีที่พ้นโทษจากการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี
พ.ศ. 2539 ซึ่งกรมประชาสงเคราะห์ได้มุ่งเน้นที่กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- 1) สตรีและเยาวชนสตรีที่จบการศึกษากลับแล้วไม่มีโอกาสศึกษาต่อ หรือ ไม่มีอาชีพ
ว่างงาน
- 2) สตรีและเยาวชนสตรีกลุ่มเสี่ยง
- 3) สตรีและเยาวชนสตรีที่ถูกล่อลวงหรือถูกบังคับค้าบริการทางเพศ
- 4) สตรีและเด็กหญิงกลุ่มพิเศษที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและ
ปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539

กรมประชาสงเคราะห์ ดำเนินการให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์และจัดสวัสดิการต่าง ๆ
ให้แก่สตรีกลุ่มเป้าหมายใน 3 มาตรการหลัก ดังนี้

- มาตรการป้องกัน
  - ให้การสงเคราะห์และฝึกอาชีพให้แก่สตรีและเยาวชนสตรีผู้ด้อยโอกาส
ทางการศึกษาและไม่มีงานทำ ในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี
  - ฝึกอาชีพตามโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบท
  - ให้บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพแก่สตรีและครอบครัวและ
ประชาชนทั่วไป
  - จัดหางานให้สตรีและเยาวชนสตรีผู้สำเร็จการฝึกอบรมอาชีพ
  - รณรงค์ด้านการค้าประเวณี
- มาตรการแก้ไข
  - ให้การสงเคราะห์ คุ้มครองและพัฒนาอาชีพแก่สตรีและเยาวชนสตรีที่
พ้นโทษ ตามพระราชบัญญัติปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 ในสถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและ
พัฒนาอาชีพ
- มาตรการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพ
  - ให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพแก่สตรีและเยาวชนสตรีที่
ประสบปัญหาสังคมในศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี

6.2 ลักษณะการดำเนินงานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการสตรี

ในการดำเนินงานให้ความช่วยเหลือ สงเคราะห์และจัดสวัสดิการสตรีแก่กลุ่มเป้าหมาย ตามมาตรการหลัก ๆ ดังกล่าวข้างต้น เพื่อให้สตรีมีความรู้ความสามารถช่วยเหลือตนเองและครอบครัวได้นั้น กรมประชาสงเคราะห์ได้กำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบและงานที่ต้องทำหลัก ๆ ดังนี้

6.2.1 การให้การสงเคราะห์สตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี หน่วยงานของกรมประชาสงเคราะห์ที่รับผิดชอบในด้านนี้ มีรวมทั้งสิ้น 7 แห่ง กระจายอยู่ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ดังนี้

- 1) ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลาง จังหวัดนนทบุรี
- 2) ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือ จังหวัดลำปาง
- 3) ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดศรีสะเกษ

ศรีสะเกษ

- 4) ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคใต้ จังหวัดสงขลา
- 5) ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีรัตนโกสินทร์ จังหวัดขอนแก่น
- 6) ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี จังหวัดเชียงราย
- 7) ศูนย์ฝึกอาชีพเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ จังหวัดชลบุรี

ลักษณะการสงเคราะห์ ให้การศึกษาและฝึกอาชีพแก่สตรีและเยาวชนสตรี อายุระหว่าง 14 - 35 ปี มีฐานะครอบครัวยากจน ผู้ว่างงานและขาดโอกาสทางการศึกษาซึ่งไม่สามารถศึกษาต่อเมื่อจบการศึกษาภาคบังคับ ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพจึงให้การสงเคราะห์และสนับสนุนให้ได้รับการฝึกอาชีพ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพเมื่อจบหลักสูตรแล้วจะเป็นผู้ที่มีความรู้และวิชาชีพที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้ทันที ทั้งสามารถยึดเป็นอาชีพหลักหรือเป็นอาชีพเสริมได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการเข้ารับการฝึกอาชีพ

หลักสูตรการฝึกอาชีพ ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี ได้จัดให้มีการฝึกอบรมภายนอกและภายในศูนย์ฯ การฝึกอาชีพภายนอกศูนย์ เป็นการฝึกตามโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบทและโครงการฝึกอาชีพแรงงานในภูมิภาคเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงาน (เงินกู้ธนาคารโลกภายใต้โครงการลงทุนเพื่อสังคม) ซึ่งจัดตามความต้องการของกลุ่มสตรีในชุมชนต่าง ๆ ที่มีความสนใจฝึกอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้ครอบครัวแต่ไม่สามารถเข้ารับการฝึกในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพได้ จึงจัดการฝึกอบรมในพื้นที่เป้าหมาย สำหรับการฝึกอบรมภายในศูนย์ใช้หลักสูตรปกติ 6 เดือนและหลักสูตร 3 เดือน เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกได้รับความรู้ในสายอาชีพตามความถนัด ตามพื้นความรู้และตามความต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่น ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ

- หลักสูตรปกติ 6 เดือน ได้แก่ หลักสูตรพนักงานผู้ช่วยดูแลผู้สูงอายุและเด็กเล็ก พนักงานช่วยงานสำนักงาน พนักงานบริการโรงแรม ตัดเย็บจักรอุตสาหกรรม เสริมสวย ตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น

- หลักสูตร 3 เดือน ได้แก่ หลักสูตรการเตรียมความพร้อมเข้าสู่อุตสาหกรรม สิ่งทอ เป็นการฝึกอาชีพเพื่อส่งเข้าสู่ตลาดแรงงานภาคอุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบ

สำหรับการจัดทำหลักสูตร ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ได้แก่ โรงพยาบาลต่าง ๆ วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในพื้นที่ใกล้เคียง โรงแรมและสมาคมต่าง ๆ ได้ให้ความสนใจร่วมจัดทำและกำหนดหลักสูตร รวมทั้งการจัดหาวิทยากรบรรยาย การวัดผล/ประเมินผลของผู้เข้ารับการฝึก หลังจบการฝึกอบรมผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้รับใบรับรองเป็นเอกสารยืนยันในการเข้ารับการฝึกอบรมแต่ละหลักสูตร

ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี นอกจากให้ความรู้ในการประกอบอาชีพแก่ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพแล้ว ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรียังจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นให้ผู้เข้ารับการฝึกได้รับความสะดวกในระหว่างที่พักอยู่ในศูนย์ตามระยะเวลาของการฝึกอาชีพ สิ่งที่ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีจัดให้ ได้แก่ ที่พัก อาหาร วัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอาชีพ เครื่องแต่งกาย การรักษาพยาบาลและค่าใช้จ่ายในการเดินทางกรณีที่ต้องเดินทางไปฝึกภาคปฏิบัตินอกสถานที่

นอกจากนี้ ยังมีหลักสูตรพิเศษ (ระยะสั้น) ที่จัดขึ้นเพื่อสร้างทางเลือกในอาชีพแก่ผู้รับการฝึกอบรมภายในศูนย์ฯ หรือจัดตามความต้องการของกลุ่มสตรีที่สนใจฝึกอบรมในสาขาอาชีพใดอาชีพหนึ่ง ซึ่งศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีจะพิจารณาและจัดการฝึกอบรมให้ในพื้นที่หรือหมู่บ้านที่มีความต้องการฝึกอาชีพ ซึ่งระยะเวลาในการฝึกอบรมขึ้นอยู่กับความยากง่ายของแต่ละหลักสูตร เช่น หลักสูตรเคหบริการ ระยะเวลาฝึก 2 เดือน หลักสูตรพิมพ์ดีด ระยะเวลาฝึก 200 ชั่วโมง เป็นต้น

6.2.2 การให้การสงเคราะห์ ค้ำครองและพัฒนาอาชีพแก่สตรีตามมาตรการแก้ไขในสถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

ปัจจุบันมีสถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ 3 แห่ง ดังนี้

- 1) สถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ
จังหวัดนนทบุรี
- 2) สถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านนารีสวัสดิ์
จังหวัดนครราชสีมา
- 3) สถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านสองแคว
จังหวัดพิษณุโลก

ลักษณะการสงเคราะห์ ให้การสงเคราะห์สำหรับสตรีและเยาวชนสตรีที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ที่พ้นโทษจากการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 กรมประชาสงเคราะห์ได้จัดสวัสดิการและคุ้มครองสตรีและเยาวชนสตรีมิให้ถูกล่อลวง ถูกเอารัดเอาเปรียบหรือถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบและป้องกันสตรีกลุ่มเสี่ยงมิให้ไปประกอบอาชีพธุรกิจทางเพศ โดยการสงเคราะห์ให้คำแนะนำ ปรีกษา ฝึกอาชีพสาขาต่าง ๆ จัดหางานให้ทำภายหลังจากพ้นการอุปการะเพื่อให้มีอาชีพและรายได้เลี้ยงตนเอง และส่งกลับภูมิลำเนาเดิม สถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ดำเนินการดังนี้

1) สถานแรกรับ มีหน้าที่รับตัวสตรีผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539 จากตำรวจเพื่อดำเนินการสอบประวัติและดำเนินการตามกระบวนการทางด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านจิตวิทยาเพื่อวินิจฉัยปัญหาและทำการฟื้นฟูและปรับสภาพจิตใจ ภายในระยะเวลาไม่เกิน 6 เดือน ก่อนพิจารณาส่งต่อไปยังสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพหรือพิจารณาแนวทางให้การช่วยเหลือที่เหมาะสม

2) สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ให้การคุ้มครองและพัฒนาอาชีพผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี เป็นการรับช่วงต่อจากสถานแรกรับ เป็นระยะเวลาไม่เกิน 2 ปี โดยจัดให้ได้รับการศึกษาอย่างน้อยภาคบังคับ จัดฝึกอบรมอาชีพและจัดหางานให้ทำภายหลังจากจบการฝึกอบรมหรือติดต่อให้ญาติมารับตัวกลับหรือนำส่งกลับภูมิลำเนาเดิม ซึ่งสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพจะทำการติดตามผลเป็นเวลา 1 ปี หลังจากการพ้นอุปการะ

6.2.3 ให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี

ดำเนินการโดยศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรีที่มีเพียง 1 แห่ง ตั้งอยู่ภายในบริเวณสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี

ลักษณะการสงเคราะห์ ให้การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรีที่ประสบปัญหาทางสังคมและต้องการขอรับความช่วยเหลือ ซึ่งศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรีรับสตรีเข้ารับการสงเคราะห์ภายในศูนย์ฯ ดำเนินการให้การช่วยเหลือด้านการศึกษา ด้านสังคมสงเคราะห์ ให้คำปรึกษา บำบัดฟื้นฟูและฝึกอาชีพ ระยะสั้นแก่สตรีและเด็กที่ประสบปัญหาตามความเหมาะสม เพื่อช่วยให้สตรีกลุ่มเป้าหมายเมื่อพ้นจากศูนย์สงเคราะห์แล้วสามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

6.2.4 โครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบท

เป็นโครงการหรือการดำเนินการลักษณะหนึ่งตามมาตรการป้องกัน เพื่อช่วยเหลือให้สตรีในชนบทมีความรู้ทางวิชาชีพ มีรายได้เสริมหรือรายได้เพื่อช่วยเหลือครอบครัว

ลักษณะโครงการ เป็นการจัดการฝึกอาชีพตามความต้องการของกลุ่มสตรีที่มีความสนใจในสาขาอาชีพและต้องการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว แต่ไม่สามารถเข้ารับการ

ฝึกอาชีพในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีได้ ซึ่งกรมประชาสงเคราะห์จัดดำเนินการในพื้นที่ 36 จังหวัด ดังนี้

- 1) ภาคเหนือ 13 จังหวัด ได้แก่ ลำปาง พะเยา เชียงใหม่ น่าน ลำพูน เชียงราย แพร่ นครสวรรค์ กำแพงเพชร พิจิตร โลก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ และสุโขทัย
- 2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 12 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา ขอนแก่น อุรธานี ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย อุบลราชธานี กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ เลย และบุรีรัมย์
- 3) ภาคกลาง 9 จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี ชลบุรี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ราชบุรี จันทบุรี ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรีและระยอง

4) ภาคใต้ 2 จังหวัด ได้แก่ นราธิวาส และ สงขลา

ระยะเวลาในการฝึกอบรมหลักสูตรละ 140 วัน แบ่งเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกเป็นการฝึกตามหลักสูตร 4 เดือน (88 วัน) ในระหว่างการฝึกช่วงนี้ผู้เข้ารับการฝึกจะได้รับเบี้ยเลี้ยงวันละ 50 บาท เมื่อฝึกอบรมครบ 88 วัน หากผู้เข้ารับการฝึกอบรมรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มทักษะและผลิตสินค้าเป็นระยะเวลาอีก 52 วันก็จะได้รับเบี้ยเลี้ยงเท่ากับการฝึกอบรมในช่วงแรก

เพื่อให้สตรีและกลุ่มสตรี มีเงินทุนในการสร้างอาชีพหรือเพิ่มผลผลิต รัฐยังได้สนับสนุนในด้านเงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมอาชีพสตรี โดยให้กู้ในวงเงินไม่เกิน 15,000 บาท

นอกจากโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบทแล้ว ยังมีโครงการฝึกอาชีพแรงงานภูมิภาคเพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงาน (เงินกู้ธนาคารโลก) ซึ่งกรมประชาสงเคราะห์ได้รับการสนับสนุนเงินกู้จำนวน 102.09 ล้านบาท และงบประมาณสมทบ 11.34 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 113.43 ล้านบาท เพื่อนำไปดำเนินการฝึกอบรมอาชีพสาขาต่าง ๆ เป็นอีกโครงการที่สนับสนุนการสร้างอาชีพในชนบท

ลักษณะของเงินทุนหมุนเวียนประกอบอาชีพสตรี กลุ่มสตรีสามารถกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพได้จากเงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมอาชีพสตรี ซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้สตรีที่สำเร็จการฝึกอบรมจากโครงการสร้างอาชีพใหม่ให้สตรีในชนบท และสตรีที่สำเร็จการอบรมจากศูนย์สงเคราะห์ฯที่มีการรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้า กู้ยืมเป็นเงินทุนสำรองในการจัดซื้อวัตถุดิบหรือวัสดุสิ้นเปลืองเพื่อการผลิตที่ต้องนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ โดยไม่เสียดอกเบี้ย สามารถกู้ยืมได้ในวงเงินไม่เกินรายละ 15,000 บาท ผ่อนชำระภายใน 2 ปี ซึ่งรัฐได้จัดสรรงบประมาณเป็นเงินทุนจำนวน 50.0 ล้านบาท

7. ข้อเท็จจริงที่ได้จากการติดตามผล

7.1 แผนและผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการสตรี ของกรมประชาสงเคราะห์ในกิจกรรมหลักของงานตามเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 จำแนกได้ดังนี้

7.1.1 การให้การสงเคราะห์สตรีในสถานสงเคราะห์ ผลการดำเนินงานในภารกิจดังกล่าวนี้ จำแนกตามประเภทของสถานสงเคราะห์ กล่าวคือ

ก. ผลการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี ดังได้กล่าวแล้วว่าศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี จะเป็นการดำเนินการฝึกอาชีพให้แก่สตรีที่ยากจน ขาดโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ มีอาชีพ โดยจัดหลักสูตรทั้ง 6 เดือนและ 3 เดือน ซึ่งจากการติดตามผลในปี 2540 – 2543 พบว่า

ผลการดำเนินงาน ของศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีทั่วประเทศ 7 ศูนย์ ตั้งแต่ปี 2540 – 2543 สามารถให้ความรู้และฝึกอาชีพให้สตรีและเยาวชนสตรีกว่า 27,000 คน ซึ่งแต่ละปีมีจำนวนผู้รับการฝึกอาชีพสูงขึ้นจากปีก่อน ๆ กล่าวคือปี 2539 มีผู้รับการฝึกอาชีพ 2,665 คน ในปี 2540 มีผู้เข้ารับการฝึก 5,288 คน สูงกว่าปี 2539 เท่ากับ 2,623 คนหรือสูงกว่าร้อยละ 98.4 ในปี 2541 สูงกว่าปี 2540 เท่ากับ 1,725 คนหรือสูงกว่าร้อยละ 32.6 ในปี 2542 สูงกว่าปี 2541 เท่ากับ 1,473 คนหรือสูงกว่าร้อยละ 21.0 ยกเว้นในปี 2543 มีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกอาชีพลดลงจากปี 2542 เล็กน้อยร้อยละ 15.7 หากมองในภาพรวมจะเห็นได้ว่าผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมายโดยเฉลี่ยร้อยละ 34.1 เมื่อวิเคราะห์ผลการดำเนินงานจำแนกเป็นรายศูนย์ฯ นั้น ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคเหนือจะมีจำนวนผู้เข้ารับการฝึกในจำนวนค่อนข้างสูงกว่าศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีอื่นๆ (รายละเอียด ดังแสดงในตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนผู้รับบริการฝึกอาชีพในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี

ปี 2540 – 2543

หน่วยนับ : คน

หน่วยงาน	ปี 2540		ปี 2541		ปี 2542		ปี 2543	
	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
1. ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพ สตรีภาคกลาง	1,100	1,151	1,100	1,201	1,100	1,199	1,100	963
2. ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพ สตรีภาคเหนือ	1,250	1,675	1,250	1,701	1,250	1,834	1,250	1,805
3. ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพ สตรีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	650	731	650	961	650	983	650	996
4. ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพ สตรีภาคใต้	600	360	600	830	600	1,239	600	522
5. ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพ สตรีรัตนานา	650	416	650	753	650	806	650	878
6. ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพ สตรีจังหวัดเชียงราย	400	556	400	728	400	780	400	681
7. ศูนย์ฝึกอาชีพเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ	500	399	500	839	500	1,645	500	1,309
รวม	5,150	5,288	5,150	7,013	5,150	8,486	5,150	7,154
ผลงานเปรียบเทียบกับแผนแต่ละปี	100.0	102.7	100.0	136.2	100.0	164.8	100.0	138.9

ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2543

ข. ผลการดำเนินงานของสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

ผลการดำเนินงาน สถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ตั้งแต่ปี 2541-2543 มีผลการดำเนินงานลดลงโดยลำดับ กล่าวคือในปี 2542 มีผลการดำเนินงานลดลงจากปี 2541 คิดเป็นร้อยละ 18.5 และในปี 2543 ยังคงลดลงจากปี 2542 อีก 655 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 21.5 เนื่องจากสตรีกลุ่มเป้าหมายตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณีมีจำนวนลดลง เห็นได้จากปี 2543 มีจำนวนผู้เข้ารับบริการ 2,397 คน ในจำนวนนี้เป็นสตรีกลุ่มเป้าหมายตามพระราชบัญญัติการป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ.2539 จำนวน 111 คน หรือร้อยละ 4.6 เท่านั้น อีก 2,286 คนหรือร้อยละ 95.4 ได้แก่สตรีที่ประสบปัญหาครอบครัว การถูกทำร้ายรวมถึงสตรีและเด็กต่างด้าวที่ตกเป็น

เหยื่อของการค้ามนุษย์ ดังนั้นทางสถานคุ้มครองฯจึงได้มุ่งเน้นการให้บริการด้านการฝึกอาชีพให้แก่กลุ่มสตรีและเด็ก ดังกล่าว รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนผู้เข้ารับบริการในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ
ปี 2540 – 2543

หน่วยนับ : คน

หน่วยงาน	ปี 2540		ปี 2541		ปี 2542		ปี 2543	
	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
1.สถานแรกรับ/สถานคุ้มครอง และพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ	500	311	500	309	500	98	500	59
2. สถานแรกรับ/สถานคุ้มครอง และพัฒนาอาชีพบ้านนริสวัศดี	500	197	500	1,606	500	926	500	790
3. สถานแรกรับ/สถานคุ้มครอง และพัฒนาอาชีพบ้านสองแคว	225	238	225	1,821	250	2,028	200	1,548
4. สถานแรกรับ/สถานคุ้มครอง ภาคตะวันออก	25	4	25	7	-	-	-	-
รวม	1,250	750	1,250	3,743	1,250	3,052	1,200	2,397
ผลงานเปรียบเทียบกับแผนแต่ละปี	100.0	60.0	100.0	299.4	100.0	244.2	100.0	191.8

ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2543

ค. ผลการดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี

ผลการดำเนินงาน ในปี 2540 – 2541 ผลการปฏิบัติงานอยู่ระหว่างร้อยละ 85.0 – 88.0 ของแผนการปฏิบัติงาน แต่ในปี 2542 – 2543 ผลการปฏิบัติงานสูงกว่าแผนปฏิบัติงานที่วางไว้ร้อยละ 36.3 และ 50.6 ตามลำดับ (รายละเอียดดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนผู้เข้ารับบริการในศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี
ปี 2540 – 2543

หน่วยนับ : คน

หน่วยงาน	ปี 2540		ปี 2541		ปี 2542		ปี 2543	
	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
1.ศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครอง สวัสดิภาพสตรี	350	310	350	298	350	477	350	527
รวม	350	310	350	298	350	477	350	527
ผลงานเปรียบเทียบกับแผนแต่ละปี	100.0	88.6	100.0	85.1	100.0	136.3	100.0	150.6

ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2543

7.1.2 การให้การสงเคราะห์สตรีในครอบครัวและชุมชน

การดำเนินงานในด้านนี้นั้น กรมประชาสงเคราะห์ได้ดำเนินการในลักษณะของโครงการ โดยใช้ชื่อว่าโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชุมชน ซึ่งจะเป็นการรวมกลุ่มของสตรีเพื่อเข้ารับการศึกษาอาชีพในหมู่บ้าน ตำบลและเมื่อสำเร็จการอบรมแล้ว สตรีที่ยังคงรวมกลุ่มเพื่อผลิตสินค้าหรือดำเนินอาชีพตามที่ได้รับการอบรมก็จะได้รับการสนับสนุนให้กู้ยืมเงิน ในลักษณะของเงินทุนหมุนเวียนประกอบอาชีพ ดังนั้น ผลการดำเนินงานในด้านนี้ ในระหว่างปี 2540 - 2543 กรมประชาสงเคราะห์ได้ตั้งเป้าหมายในการฝึกอาชีพตามโครงการดังกล่าวนี้ ปีละ 5,000 คน และสามารถจัดฝึกอบรมอาชีพตามโครงการได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ปีละ 5,000 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 100 ของแผนปฏิบัติงานทุกปี

ในส่วนของการให้บริการกู้ยืมเงินทุนประกอบอาชีพนั้น ช่วงเวลาที่ผ่านมามีในปี 2540 – 2543 สามารถให้เงินกู้ยืมแก่สตรีเพื่อเข้าประกอบอาชีพ รวมทั้งสิ้น จำนวน 5,196 ราย (ปี 2540 = 762 ราย ปี 2541 = 1,608 ราย ปี 2542 = 1,572 ราย และปี 2543 = 1,254 ราย) โดยคิดเป็นร้อยละ 30.5 ร้อยละ 62.3 ร้อยละ 66.9 และร้อยละ 50.2 ของแผนการปฏิบัติงานในแต่ละปีตามลำดับ ผลการปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์ไม่สูงนักเมื่อเทียบกับแผนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ปีละ 2,500 คน แต่เมื่อมองในภาพรวมแล้ว จะมียอดสะสมให้กู้เป็นเงิน 44.6 ล้านบาท จากเงินทุน 50.0 ล้านบาท

7.1.3 การรณรงค์ด้านการค้าประเวณี

โดยการฝึกอบรมเยาวชนกลุ่มเสี่ยงอันได้แก่ เยาวสตรีในสถานศึกษา ในโรงงานอุตสาหกรรม ในชุมชนก่อสร้างชุมชนแออัดและพ่อแม่ผู้ปกครองของสตรีกลุ่มเสี่ยง การดำเนินการใน

ด้านนี้จะเป็นการให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการให้ความรู้ทางด้านวิชาชีพ ซึ่งเป็นมาตรการป้องกัน โดยจัดเสริมให้ความรู้เป็นพิเศษรวมทั้งจัดให้ความรู้ร่วมไปกับการดำเนินการในการสงเคราะห์อื่น ๆ ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งในปี 2540 – 2543 มีผลการดำเนินงานดังนี้

หน่วยนับ : คน

รายการ	ปี 2540		ปี 2541		ปี 2542		ปี 2543	
	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
1.อบรมให้ความรู้แก่สตรีและเยาวชน เพื่อป้องกันการถูกล่วง	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	53,110	50,000	20,800
2. ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์แรงงานเด็ก และโสเภณีเด็ก	200	243	200	434	200	22	-	-
3. ประชาสัมพันธ์สื่อรณรงค์ประเภทต่างๆ	76 จว.	76 จว.	76 จว.	76 จว.	76 จว.	76 จว.	76 จว.	76 จว.

7.2 การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการดูงานและรวบรวมข้อมูลในภาคสนาม

7.2.1 การดำเนินงานให้การสงเคราะห์สตรีในสถานสงเคราะห์

จากการดูงานภาคสนามในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลาง ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีจังหวัดเชียงรายและสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการสรุปการดำเนินงานได้ดังนี้

ก. การดำเนินงานในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี ดังได้กล่าวแล้วว่า ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี เป็นสถานที่ที่เน้นการอบรมวิชาชีพแก่สตรีและเยาวชนสตรีผู้ด้อยโอกาสทางการศึกษาที่ไม่สามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลาง และศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีจังหวัดเชียงรายก็เช่นเดียวกัน ได้เน้นการอบรมวิชาชีพต่าง ๆ ให้แก่สตรีที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง โดยศูนย์ฝึกอาชีพสตรีภาคกลางจะรับผิดชอบหรือมีพื้นที่เป้าหมายในเขตจังหวัดภาคกลาง ส่วนศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีจังหวัดเชียงรายจะมีพื้นที่รับผิดชอบใน 17 จังหวัดภาคเหนือและมีขั้นตอนการดำเนินงานต่าง ๆ ดังนี้

1) เป้าหมายและหลักสูตรการฝึกอบรม

ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี จะมีหลักสูตรการฝึกอาชีพแบ่งเป็น - ฝึกวิชาชีพหลักสูตรปกติภายในศูนย์ฯ ซึ่งจะมีทั้งหลักสูตร 6 เดือนและหลักสูตรระยะสั้น (ประมาณ 50-200 ชั่วโมง) การฝึกประเภทนี้ ผู้ฝึกจะเข้ามารับการฝึกภายในศูนย์ ตลอดระยะเวลาการฝึก โดยเฉพาะหลักสูตร 6 เดือนนั้น ในระหว่างฝึกจะมีบริการที่พัก อาหาร การ

รักษาพยาบาล วัสดุอุปกรณ์การฝึก วัสดุเครื่องแต่งกายและสังคมนาฬิกา ตลอดระยะเวลาการฝึกอบรม ส่วนหลักสูตรระยะสั้นนั้นจะเป็นการเปิดสอนทั่วไป อาจจะเปิดสอนในช่วงตอนเย็นหรือในช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ โดยผู้เข้ารับการฝึกอบรม อาจจะไม่จำเป็นต้องอยู่พำนักในศูนย์ฯเช่นเดียวกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลักสูตร 6 เดือน

สำหรับวิชาที่ทำการฝึกอบรมนั้นจะมีหลากหลายโดยทางศูนย์ฯจะเน้นวิชาที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน อาทิเช่น

วิชาชีพ	หลักสูตรระยะสั้น	หลักสูตร 6 เดือน	หมายเหตุ
1. ผู้ดูแลผู้สูงอายุและเด็กเล็ก		√	ผู้เข้ารับการฝึกจะต้องมีพื้นฐานความรู้ ม.3 และเมื่อจบการฝึกอบรม สามารถนำไปเทียบโอนกับระดับ ปวช.ได้ เนื่องจากหลักสูตรเหล่านี้ได้รับการรับรองโดยหน่วยงานของรัฐ เช่น สำนักงานสาธารณสุข สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และวิทยาลัยอาชีวศึกษา
2. พนักงานช่วยงานสำนักงาน หรือ (พนักงานบันทึกข้อมูลคอมพิวเตอร์)		√	
3. พนักงานบริการ โรงแรม		√	
4. ตัดเย็บเสื้อผ้าระบบอุตสาหกรรม		√	
5. ตัดเย็บจักรอุตสาหกรรม		√	
6. ตัดผมชาย		√	
7. เสริมสวย	√	√	
8. การพิมพ์	√	√	
9. โภชนาการ	√	√	
10. พนักงานเคหบริการ	√	√	

กลุ่มเป้าหมายของการฝึกอาชีพระหว่างหลักสูตร 6 เดือนและหลักสูตรระยะสั้นอาจแตกต่างกันบ้าง โดยในกลุ่มหลักสูตร 6 เดือน จะเน้นกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนสตรีที่มีฐานะยากจน ไม่มีโอกาสหรือไม่สามารถเรียนต่อในระดับสูงได้จริง ๆ รวมทั้งหลักสูตร 6 เดือนนั้นทางศูนย์ฯฝึกจะติดต่อหางานให้หลังจบการฝึกและที่ผ่านมามีงานรองรับ จบแล้วสามารถมีงานทำร้อยละ 100

- ฝึกวิชาชีพในชุมชน(หลักสูตรระยะสั้น) จะเป็นการฝึกเฉพาะหลักสูตรระยะสั้นตามความต้องการของชุมชน ไม่กำหนดวันอบรมแน่นอนอาจฝึกในระยะ 7 –15 วัน เพื่อให้มีความรู้เพิ่มเติมสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ในระยะเวลาอันสั้นและเมื่อฝึกอบรมแล้วจะต้องรวมกลุ่มกันจึงจะสามารถขอกู้เงินสนับสนุน เพื่อใช้เป็นเงินทุนเริ่มต้นในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ประกอบอาชีพวิชาที่เปิดสอนในการฝึกวิชาชีพในชุมชน ได้แก่ 1.การทำผ้าห่มนม 2.การทำกระเทียมดอง 3.ตัดเย็บ

จักรและเสื้อผ้าระบบอุตสาหกรรม 4.การผลิตดอกไม้จากผ้าและกระดาษสา 5.การทอผ้า 6.การปักจักร
7.การประดิษฐ์ดอกไม้และบายศรี เป็นต้น

- การฝึกวิชาชีพตามโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีชนบทเป็นการฝึกอาชีพพระยะสั้น โดยจะเน้นให้มีการรวมกลุ่มกันในหมู่บ้าน ตำบลและทางศูนย์ฯ จัดหาครูหรือวิทยากรเข้าไปฝึกอบรมในหมู่บ้าน ตำบล กำหนดให้มีการฝึกอบรม 88 วันทำการ และผู้เข้าฝึกอบรมจะได้รับค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าอาหาร รวมคนละ 82 บาท/วัน (ค่าเบี้ยเลี้ยง 50 บาท และค่าอาหาร 32 บาท) รวมทั้งจะได้เงินสงเคราะห์ครอบครัวอีกคนละ 2,000 บาท ซึ่งจะจ่ายให้หลังจากฝึกอบรมแล้ว และเมื่อเสร็จสิ้นการฝึกอบรม (88วันทำการ) หากยังมีการรวมกลุ่มสตรีกันต่อไป จะสามารถขอรับการฝึกอบรมเพิ่มเติมและได้รับค่าเบี้ยเลี้ยงวันละ 50 บาท (แต่ไม่ได้รับค่าอาหาร 32 บาท) ได้อีกไม่เกิน 180 วัน วิชาชีพที่จัดการฝึกอบรมให้แก่กลุ่มสตรีในโครงการดังกล่าวนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองและกลุ่มตัดเย็บเสื้อผ้า

- การฝึกวิชาชีพตามโครงการฝึกอาชีพในภูมิภาค เพื่อบรรเทาปัญหาการว่างงาน เป็นการฝึกอาชีพพระยะสั้น ในลักษณะเดียวกันกับการฝึกวิชาชีพตามโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบท เพียงแต่เป็นโครงการที่เกิดขึ้นภายหลังและใช้งบประมาณจากโครงการเงินกู้ของธนาคารโลก ดังนั้นจึงเท่ากับเป็นการขยายกลุ่มเป้าหมายตามโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบท

2) การดำเนินการ

การดำเนินการให้การสงเคราะห์สตรีของศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีตามเป้าหมายและหลักสูตรการฝึกอบรมดังกล่าวข้างต้น จะดำเนินการในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ จะต้องมีการประชาสัมพันธ์ ทั้งทางโปสเตอร์ แผ่นพับและสื่อมวลชน เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในระดับตำบล หมู่บ้าน

สำหรับผู้สอนหรือวิทยากรในการฝึกอบรมนั้น จะมีทั้งเป็นข้าราชการและลูกจ้างประจำของกรมประชาสงเคราะห์ แต่ในบางวิชาชีพจะจัดหาวิทยากรอาชีพ อาจเป็นวิทยากรท้องถิ่นที่มีความชำนาญ โดยกรมประชาสงเคราะห์จ่ายค่าตอบแทนให้ชั่วโมงละ 80 บาท

เมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรม ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพจะมีการหางานให้ทำ ซึ่งในบางวิชาชีพสามารถจัดหางานให้ทำได้ถึงร้อยละ 100 เช่น พนักงานดูแลผู้สูงอายุและเด็กเล็ก พนักงานเคหบริการและโภชนาการ เป็นต้น นอกจากนี้ศูนย์ฯ จะทำการติดตามประเมินผล ผู้เข้าฝึกอบรมเหล่านั้น เป็นประจำทุก 6 เดือน ในระยะประมาณ 2 ปีซึ่งพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ใช้ความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานได้ดีพอสมควร

ข. การดำเนินงานในสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ และศูนย์สงเคราะห์และ

คุ้มครองสวัสดิภาพสตรี

สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพของกรมประชาสงเคราะห์มีจำนวน 3 แห่ง ดังได้กล่าวแล้ว ซึ่งได้ผู้คัดเลือกเพื่อศึกษาดูงาน จำนวน 1 แห่ง คือ สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ บ้านเกร็ดตระการจังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นสถานคุ้มครองฯ แห่งแรกและพัฒนาปรับเปลี่ยนมาจาก สถานสงเคราะห์หมู่บ้านเกร็ดตระการและแผนกงานในลักษณะศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรีไว้ด้วย พบว่ามีการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายของสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ แบ่งเป็น

- เยาวสตรีที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี ซึ่งจะอยู่ในส่วนของสถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ

- สตรีที่ประสบปัญหาทางสังคมทุกประเภท ซึ่งต้องการขอรับความช่วยเหลือ ซึ่งจะอยู่ในส่วนของศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี

- สตรีและเด็กต่างด้าวที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ (ก่อนส่งกลับประเทศภูมิลำเนา ซึ่งเป็นภารกิจสืบเนื่องจากบันทึกข้อตกลงเรื่อง “แนวทางปฏิบัติร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ กรณีการค้าหญิงและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2542”) ซึ่งขณะนี้ส่วนใหญ่จะเป็นหญิงและเด็กที่มาจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เขมร พม่า

จากกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นพบว่า กลุ่มเป้าหมายประเภทกระทำผิดตามพระราชบัญญัติการค้าประเวณีลดน้อยลง แต่จะเพิ่มขึ้นในประเภทสตรีที่ประสบปัญหาขอรับการสงเคราะห์และคุ้มครอง รวมทั้งสตรีและเด็กต่างด้าว ซึ่งเพิ่มขึ้นเฉลี่ยเกือบร้อยละ 50 เช่น ปี 2541 รับเข้า 133 คน ปี 2542 รับเข้า 202 คน และปี 2543 รับเข้าถึง 243 คน (รายละเอียดดังตารางภาคผนวกที่ 2)

2) การดำเนินการ

ถึงแม้จะแบ่งกลุ่มเป้าหมายและใช้ชื่อหน่วยงานแตกต่างกันระหว่างสถานคุ้มครองและศูนย์คุ้มครองฯ แต่เนื่องจากการดำเนินการอยู่ในสถานที่เดียวกัน การดำเนินงานจึงมีลักษณะใกล้เคียงกันกล่าวคือ ผู้เข้ามารับการสงเคราะห์คุ้มครองจะได้รับบริการดังนี้

- บริการที่พักอาศัย อาหาร เสื้อผ้า ของใช้ประจำตัวที่จำเป็นและการรักษาพยาบาล

- บริการด้านการศึกษาสามัญ ในระบบการศึกษานอกโรงเรียน โดยความร่วมมือของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดนนทบุรี

- บริการด้านการฝึกอาชีพ หลักสูตรระยะสั้น 3 เดือน และหลักสูตรปกติ 6 เดือน 9 เดือน ในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้แก่ ตัดเย็บเสื้อผ้า ชาย-หญิง คหกรรม ทอผ้าที่กระตุก เสริมสวยสตรี ตัดผมชาย การเย็บจักรอุตสาหกรรมและมีแผนกเสริมสำหรับกลุ่มผู้มีสติปัญญาต่ำกว่าปกติและกลุ่มโรคจิตประสาทคือแผนกจักสาน เป็นต้น

- บริการด้านฟื้นฟูปรับสภาพจิตใจ จัดแผนกอบรมพิเศษ ทุกบ่ายวันศุกร์ กิจกรรมประกอบด้วยการให้ความรู้สร้างสรรค์ การบันเทิง ศิลปกรรม จริยธรรม วัฒนธรรม และประเพณีไทย โดยวิทยากรทั้งภายในและภายนอกมาบรรยายให้ความรู้

- บริการด้านสังคมสงเคราะห์และจิตวิทยา จัดทำประวัติ วินิจฉัยปัญหาทั้งส่วนตัวและครอบครัว ให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา การประสานครอบครัว-การจัดฝึกอบรม ฟื้นฟูปรับสภาพตามหลักสังคมสงเคราะห์และจิตวิทยา

- บริการด้านนันทนาการ จัดให้มีวิทยุ เสียงตามสาย โทรทัศน์รวม และประจำเรือนนอน ห้องสมุด คนตรี กีฬาและจัดกิจกรรมต่างๆ ในวันสำคัญประจำปีตามประเพณี

- บริการหลังพ้นอุปการะ ติดตามให้ญาติมารับตัวกลับหรือนำส่งกลับ ภูมิลาเนาเดิม จัดหางานให้ทำสำหรับผู้ประสงค์จะทำงาน ให้การช่วยเหลือเงินทุนประกอบอาชีพ ติดตามประเมินผลเป็นระยะทุก 3 เดือน เป็นเวลา 1 ปี

สำหรับการดำเนินการเมื่อแรกเข้า (ประมาณ 2 สัปดาห์) สถานสงเคราะห์จัดให้มีการปฐมนิเทศเมื่อแรกรับตัว จัดส่งเรือนนอน ตรวจสอบเลือดหาผลการติดเชื้อทางกามโรค และโรคทางเพศสัมพันธ์อื่น ๆ และทำการสอบประวัติ ทดสอบระดับสติปัญญา รวมทั้งแยกกลุ่มจิตประสาทและมีปัญหาพฤติกรรม จากนั้นพบครูแนะแนวเพื่อเตรียมจัดเข้าชั้นเรียนหรือเข้าแผนกฝึกอาชีพ ซึ่งจะคัดเลือกจัดหาอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ แนวโน้มและภูมิหลัง ซึ่งในการจัดเข้าฝึกนั้นจะจัดให้ผู้ไม่เคยเรียนเข้าเรียนสายสามัญภาคเช้าและฝึกอาชีพภาคบ่ายเรียกว่า ภาคสมทบ (9เดือน) และจัดเข้าฝึกอาชีพเต็มวัน (6 เดือน)

ดังนั้น สตรีที่มารับการคุ้มครองและสงเคราะห์ในสถานคุ้มครองนี้จะมีระยะเวลาอยู่ในสถานคุ้มครอง ไม่แน่นอนและไม่เท่ากันแต่มีกฎเกณฑ์เฉพาะสำหรับเยาวชนสตรีที่กระทำผิดตามพระราชบัญญัติการค้าประเวณีจะต้องได้รับการสงเคราะห์ในสถานสงเคราะห์เป็นเวลาอย่างน้อย 2 ปี สำหรับสตรีและเด็กต่างด้าวก็จะอาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์จนกว่าการดำเนินการด้านคดีจะเสร็จสิ้น

เมื่อสตรีที่มาขอรับการคุ้มครองดังกล่าวได้รับการปล่อยตัวทางสถานสงเคราะห์จะมีการติดตามในช่วง 1 ปีแรกของการปล่อยตัว แต่ร้อยละ 90 ไม่ได้รับคำตอบและมีสตรีหลายรายที่มาขอรับการคุ้มครองเมื่อออกไปแล้วสักระยะหนึ่งก็ขอกลับมารับการสงเคราะห์และคุ้มครองอีก โดยในปี 2541 - 2544 พบว่าสตรีที่ขอกลับมาได้รับการสงเคราะห์ปีละประมาณ 10 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 3 ของกลุ่มสตรีที่มาขอรับการสงเคราะห์

7.2.2 ความคิดเห็นของสตรีที่ได้รับการสงเคราะห์และฝึกอาชีพ

จากการสอบถามและสัมภาษณ์สตรีที่ได้รับการสงเคราะห์และฝึกอาชีพ จากศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีจังหวัดเชียงราย จำนวน 44 คน เพื่อทราบถึงความคิดเห็นและผลที่ได้รับปรากฏผลดังตารางนี้

ข้อมูล/ความคิดเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
1.สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม			
1.1 ผ่านการฝึกอบรม	33	75	
1.2 กำลังเข้ารับการฝึกอบรม	11	25	
2.อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม			
2.1 เกษตรกรรม (ทำไร่/ทำนา/ทำสวน)	21	48	
2.2 รับจ้าง	4	9	
2.3 ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ	11	25	* เป็นผู้ที่เพิ่งจบการศึกษาและกำลังเข้ารับการอบรม
2.4 อื่น ๆ (เย็บผ้า แม่บ้าน ทอผ้า)	8	18	
3.การฝึกอาชีพที่ได้รับ			
3.1 ดัดเย็บเสื้อผ้า จักรอุตสาหกรรม	3	73	
3.2 ทอผ้า	1	2	
3.3 ช่วยงานสำนักงาน	11	25	
4.การนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์			
4.1 ประกอบอาชีพใหม่	36	82	
4.2 พัฒนาอาชีพเดิม	1	2	
4.3 เป็นความรู้อย่างเดียว	7	16	
5.รายได้หลังการฝึกอบรม			
5.1 เพิ่มขึ้น	35	79	
5.2 ไม่เพิ่มไม่ลด	2	5	
5.3 ไม่ระบุ	7	16	

ข้อมูล/ความคิดเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ	หมายเหตุ
6. สาเหตุแรงจูงใจที่ทำให้เข้ารับการฝึกอบรม			ข้อ 6 ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ
6.1 ค่าตอบแทน	19	43	
6.2 ต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่	23	52	
6.3 ต้องการพัฒนาอาชีพเดิม	2	5	
6.4 เพื่อนชวน/กำนันผู้ใหญ่บ้านให้มาอบรม	4	9	
6.5 ต้องการความรู้	5	11	
6.6 ต้องการอาชีพเสริม/มีรายได้เพิ่ม	18	41	
6.7 ต้องการมีงานทำ	6	14	
7.ความคิดเห็นต่อระยะเวลาในการฝึกอบรม			
7.1 ระยะเวลาน้อยไป	24	55	
7.2 ระยะเวลาเหมาะสมดีแล้ว	20	45	
8.ความคิดเห็นต่อหลักสูตรการฝึกอบรม (ความยากง่าย)			
8.1 มีความเหมาะสม	28	64	
8.2 ยากเกินไป	8	18	
8.3 ไม่ระบุ	8	18	

จากผลของข้อมูลและความคิดเห็นในตารางข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าสตรีที่เข้ารับการสงเคราะห์และฝึกอาชีพ

1) ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม (ร้อยละ 48) รองลงมา (ร้อยละ 25) ยังไม่ได้ประกอบอาชีพ เนื่องจากเป็นผู้ที่จบการศึกษาและไม่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปจึงมาขอเข้ารับการฝึกอบรมหรือฝึกอาชีพจากศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี

2) การฝึกอาชีพส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73) จะเป็นการฝึกอาชีพในด้านการตัดเย็บเสื้อผ้า

3) กลุ่มสตรีเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 82) สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพ ทั้งเป็นการประกอบอาชีพใหม่ ทำให้มีอาชีพใหม่และพัฒนาอาชีพเดิม

4) ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 79) มีรายได้เพิ่มขึ้น

5) แรงจูงใจหรือสาเหตุที่ทำให้สตรีเหล่านั้นเข้ารับการอบรม มีหลายสาเหตุแต่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 52) เห็นว่าต้องการเปลี่ยนอาชีพใหม่ รองลงมาเห็นว่าการค่าตอบแทนและต้องการอาชีพเสริมหรือมีรายได้เพิ่ม แต่ต้องการมีงานทำมีเพียงเล็กน้อย (ร้อยละ 14)

6) ผู้ผ่านการฝึกอบรมครั้งหนึ่ง (ร้อยละ 50) เห็นว่าระยะเวลาในการฝึกอบรมน้อยไปและเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว มีจำนวนใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 55 และร้อยละ 45 ตามลำดับ)

7) ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพส่วนใหญ่ (ร้อยละ 64) มีความเห็นว่าหลักสูตรการฝึกอบรมมีความเหมาะสมดี

8. ข้อเสนอจากการศึกษาฐานภาคสนาม

1. การจัดค่าตอบแทนเงินสงเคราะห์ครอบครัวและการจัดเงินทุนหมุนเวียนให้กู้ยืม นับเป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อการดำเนินงานให้การสงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีหรือเป็นส่วนทำให้สามารถดำเนินการฝึกอบรมได้ตามเป้าหมาย ทั้งจำนวนคนและระยะเวลาในการฝึกอบรม ซึ่งปัจจุบันนี้กรมประชาสงเคราะห์ได้แจ้งว่าเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอกับความต้องการ ทั้งที่เมื่อพิจารณาแล้วยังมีจำนวนผู้ที่กู้ยืมเงินทุนหมุนเวียนไม่มากนัก

2. กรมประชาสงเคราะห์ ได้พยายามปรับบทบาทของการดำเนินงานในการสงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน เช่น การจัดหลักสูตรระยะสั้นให้สตรีในชุมชนและผู้ถูกเลิกจ้าง (Intensive Course) รวมทั้งการเป็นศูนย์กลางการจ้างงานด้านตัดเย็บ โดยเป็นผู้ประสานกับภาคเอกชนในการรับ-จ่าย และการตรวจคุณภาพและการดำเนินงานคลินิกเสื้อผ้า (ใช้สถานที่และเครื่องมือเครื่องใช้ของศูนย์ฯ เปิดให้ผู้ถูกเลิกจ้างรับซ่อมแซมงานเสื้อผ้า) โดยค่าแรงเป็นของผู้ถูกเลิกจ้างทั้งหมด

3. การรวมกลุ่มสตรีหลังจากจบหลักสูตรในการฝึกอบรมอาชีพตามโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบทเป็นการรวมกลุ่มสตรีเพื่อผลิตสินค้า ส่วนใหญ่เมื่อรวมกลุ่มแล้วจะดำเนินกิจกรรมรับสินค้า/รับงานจากร้านค้า/เอกชน/หน่วยงานภาครัฐ มาทำในลักษณะของการจ้างเหมาทำของ เช่น การรับตัดเย็บผ้าห่ม เสื้อผ้าสำเร็จรูปและเมื่อเกิดรายได้ก็จัดสรรรายได้ตามข้อตกลงของกลุ่ม ดังนั้น หากผู้นำกลุ่มมีความสามารถในการหาตลาด/หางาน/รับงานเข้ามาทำได้ดีกลุ่มก็จะมีรายได้มากตามไปด้วย กลุ่มในลักษณะนี้มีแนวโน้มว่ากลุ่มจะดำเนินต่อไปด้วยดี แต่ในทางตรงข้ามบางกลุ่มหางาน/รับงานมาทำได้น้อยหรือไม่ได้เลยการดำเนินงานของกลุ่ม/การรวมกลุ่มจึงทำได้ค่อนข้างยาก

9. สรุปและข้อเสนอแนะ

การดำเนินงานสงเคราะห์และจัดสวัสดิการสตรีของกรมประชาสงเคราะห์ ซึ่งมีทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหาด่าง ๆ โดยได้เน้นให้มีการฝึกอบรมอาชีพให้สตรี ทั้งฝึกภายในศูนย์ฯ ในสถานสงเคราะห์และการฝึกอบรมตามโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบท ผลการปฏิบัติงานดังกล่าวนี้ส่งผลให้ประชาชนผู้เข้ารับการฝึกอบรม มีอาชีพ มีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้นจำนวนมากกว่า 10,000 คนต่อปี แม้จะเป็นจำนวนไม่มากนัก เมื่อเทียบสัดส่วนของประชากรทั้งประเทศแต่ก็เป็นการพัฒนาบุคลากรของ

ประเทศให้มีความรู้และทักษะในวิชาชีพและยังเป็นการเปิดโอกาสและสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพให้กับตนเองและครอบครัว โดยไม่มีปัญหาอุปสรรคใด ๆ ที่รุนแรงหรือส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานและเพื่อให้การดำเนินงานมีความเหมาะสมเป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

9.1 ในการจัดสตรีเข้ารับการฝึกอาชีพ กรมประชาสงเคราะห์ควรได้มีการวางหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสตรีที่ขาดโอกาสหรือเป็นผู้ด้อยโอกาสอย่างแท้จริง เนื่องจากสตรีที่เข้ารับการฝึกอาชีพจะได้รับผลประโยชน์และค่าตอบแทนไม่น้อย โดยเฉลี่ยคนละ 18,000 บาทต่อ 1 หลักสูตร

9.2 ในการดำเนินงาน กรมประชาสงเคราะห์ควรขอความร่วมมือหรือร่วมมือกับหน่วยงานอื่นของรัฐ เช่น โรงเรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษา โรงพยาบาล หรือหน่วยงานเอกชน เช่น บริษัทคอมพิวเตอร์ในด้านเครื่องมือเครื่องใช้ในการฝึกอบรม เพื่อเป็นการประหยัดและทันต่อเทคโนโลยี

9.3 กรมประชาสงเคราะห์ควรจะประสานงานกับองค์กรเอกชน (NGO) ซึ่งดำเนินการในเรื่องของสตรี เพื่อร่วมมือหรือช่วยแบ่งเบาภาระและงบประมาณ โดยกรมประชาสงเคราะห์จะทำหน้าที่กำกับดูแลให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐและเพื่อผลประโยชน์ของสตรีที่ได้รับการสงเคราะห์

9.4 ในการจัดเงินทุนหมุนเวียนกรมประชาสงเคราะห์ ควรมีแผนหรือการคาดการณ์ที่ชัดเจนโดยคำนวณจากข้อมูลและหลักเกณฑ์ของการให้กู้ที่สัมพันธ์กัน เพื่อให้เงินทุนดังกล่าวนี้สามารถหมุนเวียนและตอบสนองความต้องการในการพัฒนาอาชีพของสตรีได้ทั่วถึงยิ่งขึ้น

9.5 ถึงแม้การดำเนินงานการสงเคราะห์และพัฒนาอาชีพสตรี จะเป็นการดำเนินงานในการจัดสวัสดิการสังคมของรัฐ แต่กรมประชาสงเคราะห์ควรมีการกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานที่ชัดเจน (โดยเฉพาะการชี้วัดประสิทธิผล/ผลลัพธ์) เพื่อให้การพัฒนาและสงเคราะห์สตรีบรรลุเป้าหมายและสอดคล้องกับการพัฒนาทางด้านสังคมของรัฐอย่างแท้จริง

ภาคผนวก

ตารางแสดงแผน/ผลการปฏิบัติงานสงครามและจัดสวัสดิการสตรี
ตั้งแต่ปี 2540 - 2543

หน่วยนับ : คน

หน่วยงาน	ปี 2540		ปี 2541		ปี 2542		ปี 2543	
	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
1. ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอบรมสตรี	5,150	5,288	5,150	7,013	5,150	8,486	5,150	7,154
1.1 ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอบรมสตรีภาคกลาง	1,100	1,151	1,100	1,201	1,100	1,199	1,100	963
1.2 ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอบรมสตรีภาคเหนือ	1,250	1,675	1,250	1,701	1,250	1,834	1,250	1,805
1.3 ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอบรมสตรีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	650	731	650	961	650	983	650	996
1.4 ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอบรมสตรีภาคใต้	600	360	600	830	600	1,239	600	522
1.5 ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอบรมสตรีรัตนานา	650	416	650	753	650	806	650	878
1.6 ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอบรมสตรีจังหวัดเชียงราย	400	556	400	728	400	780	400	681
1.7 ศูนย์ฝึกอบรมนิคมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ	500	399	500	839	500	1,645	500	1,309
2. สถานสงเคราะห์หญิง	1,250	750	1,250	3,743	1,250	3,052	1,200	2,397
2.1 สถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ	500	311	500	309	500	98	500	59
2.2 สถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านนารีสวัสดิ์	500	197	500	1,606	500	926	500	790
2.3 สถานแรกรับ/สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านสองแคว	225	238	225	1,821	250	2,028	200	1,548
2.4 สถานแรกรับ/สถานคุ้มครองภาคตะวันออกเฉียง	25	4	25	7				

หน่วยงาน	ปี 2540		ปี 2541		ปี 2542		ปี 2543	
	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
3. ศูนย์สงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพสตรี	350	310	350	298	350	477	350	527
4. ฝึกอบรมอาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้แก่สตรีตามโครงการสร้างชีวิตใหม่ให้สตรีในชนบท	2,500	2,502	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500
5. จัดหางานให้กับสตรีและเยาวชน ผู้สำเร็จการศึกษาฝึกอบรมอาชีพ	4,000	2,613	4,000	3,412	4,000	2,315	4,000	1,733
6. อบรมคัดค้านการค้าประเวณี								
6.1 อบรมให้ความรู้แก่สตรีและเยาวชน เพื่อป้องกันการถูกล่วง	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	53,110	50,000	20,800
6.2 ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์แรงงานเด็กและโสเภณีเด็ก	200	243	200	434	200	22	-	-
6.3 ประชาสัมพันธ์สื่อรณรงค์ประเภทต่างๆ ในพื้นที่ 76 จังหวัด	76 จังหวัด	76 จังหวัด	76 จังหวัด	76 จังหวัด	76 จังหวัด	76 จังหวัด	76 จังหวัด	76 จังหวัด
7. เงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมอาชีพสตรี	2,500	762	2,500	1,608	2,500	1,572	2,500	1,254

ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอาชีพสตรีจังหวัดเชียงราย

หลักสูตร ชักเย็บเสื้อผ้าระบบอุตสาหกรรม

รับรองโดย วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย

คุณสมบัติ สตรีจบการศึกษา ม.3 ขึ้นไป

ระยะเวลา ภาคทฤษฎี ไม่นเกิน 540 ชั่วโมง

ภาคปฏิบัติ ไม่นเกิน 300 ชั่วโมง

เวลาเรียน จันทร์ , อังคาร , พุธ , พฤหัสบดี ระหว่างเวลา 08.30 น.-12.00 น. (3½ ชั่วโมงสอน)

และเวลา 13.00 น.-16.00 น. (3 ชั่วโมงสอน)

พฤหัสบดี

ระหว่างเวลา 08.30 น.-12.00 น. (3½ ชั่วโมงสอน)

ที่	ชื่อวิชา	ระยะเวลาที่เรียน (ชั่วโมงสอน)	ใช้วิทยากรจาก	ตรงกับรหัสวิชาของ กรมอาชีวศึกษา ระดับ ปวช.
ก.	<u>ภาคทฤษฎี</u>			
1.	ประวัติการแต่งกาย	14	-วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย	-
2.	การให้และการนำรูปร่างมาจักร	48 (1-2-2)		24012103
3.	ศิลปการและการออกแบบ	48 (1-2-2)	-ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอาชีพสตรีจังหวัดเชียงราย	24002002
4.	วิธีการสร้างแบบและการฝึกตัดเย็บเสื้อผ้าเด็ก	64 (1-3-2)		24012122
5.	การตัดเย็บเสื้อผ้าสตรีเ้าคงตัว	112 (1-6-3)		24012102
6.	วิธีการสร้างแบบและการฝึกตัดเย็บกระโปรงสตรี	64 (1-3-2)		2412107
7.	วิธีการสร้างแบบและการฝึกตัดเย็บเสื้อผ้าชาย	64 (1-3-2)		24012115
8.	งานประดิษฐ์และงานฝีมือจากเศษผ้า	28		-
9.	ความรู้เกี่ยวกับระบบอุตสาหกรรม	70		-
10.	การเสริมสร้างลักษณะนิสัยในการทำงานที่ดี	28		-
	ภาคทฤษฎี รวม	540		
ข.	<u>ภาคปฏิบัติ</u>			
	ฝึกงานในสถานประกอบการ	300		
	รวมทั้งสิ้น	840		

(ลงชื่อ)

(นางสาวกมลเพชรพร เลานโหศาล)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงราย

.....!3...../ มกราคม / 2541

(ลงชื่อ)

(นางสุทธิ โทธิพานิช)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและฝึกอาชีพสตรีจังหวัดเชียงราย

.....!3...../ มกราคม / 2541

2. หลักสูตร พนักงานช่วยงานสำนักงาน

สถาบัน ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาระดับจังหวัด วัดเขมาภิรตาราม
 หลักสูตร พนักงานช่วยงานสำนักงาน
 รับรองโดย วิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงราย
 คุณสมบัติ สตรี จบการศึกษาระดับ ม.3 ขึ้นไป
 ระยะเวลา ภาคทฤษฎี 612 ชั่วโมง
 ภาคปฏิบัติและฝึกสหกิจ 228 ชั่วโมง
 เวลาเรียน จันทร์, อังคาร, พุธ, พฤหัสบดี ระยะเวลาเรียน 08.30 น. - 12.00 น. (3 1 ชั่วโมงสอน)
 และเวลา 13.00 น. - 16.00 น. (3 2 ชั่วโมงสอน)
 นกพิเศษ ระยะเวลาเรียน 08.30 น. - 12.00 น. (3 1 ชั่วโมงสอน)
 2

ที่	ชื่อวิชา	ระยะเวลา (ชั่วโมงสอน)	ใช้วิทยากรจาก	ตรงกับรหัสวิชา ของกรมอาชีวศึกษา ระดับ ปวช.
ก.	ภาคทฤษฎี			
1.	การใช้ภาษาไทยสำนักงาน และ	64	- สถาบันราชภัฏ	22002001 (1-2-2)
2.	องค์การธุรกิจและการจัดการ	30	เชียงใหม่	22002002 (2-0-2)
3.	การใช้เครื่องมีคโปรแกรมนิเทศ	64		22012007 (1-2-2)
4.	งานเลขานุการเบื้องต้น	64	- วิทยาลัยอาชีวศึกษา	22012401 (3-0-3)
6.	ภาษาอังกฤษเบื้องต้นในสำนักงาน	30	เชียงใหม่	20003201 (2-0-2)
8.	หลักการขายเบื้องต้น	54		22012004 (1-2-2)
7.	การติดต่อลูกค้าและมารยาท	72	- วิทยาลัยอาชีวศึกษา	22012203 (2-2-3)
8.	การบัญชีเบื้องต้น	90	เชียงใหม่	22002003 (2-3-3)
9.	ฝึกการพิมพ์ดีดด้วยเครื่องพิมพ์ดีด	90	- ศูนย์ส่งเสริมและ	22002005 (1-4-3)
	พัฒนาระดับจังหวัด		วิทยาลัยส่งเสริมจังหวัด	
10.	การใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในงาน	72	เชียงใหม่	22012512 (2-2-3)
	ภาคทฤษฎีรวม	612		
ข.	ภาคปฏิบัติ			
	ฝึกงานในสถานประกอบการ	228		22002901
	รวมทั้งสิ้น	840		

(ลงชื่อ)

(นางสาวเทพพรพร เลขาภิรตาราม)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษา เชียงราย

.../.../...

(ลงชื่อ)

(นายสุเมธ โนนิน)

หัวหน้าศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาระดับจังหวัด เชียงราย

.../.../...

3. หลักสูตร แผนกพนักงานบริการโรงแรม

สถาบัน ศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรม ที่ศูนย์จังหวัดเชียงใหม่
 หลักสูตร พนักงานบริการโรงแรม
 รับรองโดย วิทยาลัยพาณิชยกรรม เชียงใหม่
 คุณสมบัติ ศึกษาระดับมัธยมศึกษา ม.3 ขึ้นไป
 ระยะเวลา ภาคทฤษฎี 430 ชั่วโมง
 ภาคปฏิบัติและฝึกงาน 410 ชั่วโมง
 เวลาเรียน จันทร์, อังคาร, พุธ, พฤหัสบดี เวลา 08.30 น. - 12.00 น. (31 ชั่วโมงสอน)
 และเวลา 13.00 น. - 16.00 น. (32 ชั่วโมงสอน)
 วันพฤหัสบดี เวลา 08.30 น. - 12.00 น. (9 ชั่วโมงสอน)

ที่	ชื่อวิชา	ระยะเวลาที่เรียน (ชั่วโมงสอน)	ใช้วิทยากรจาก	ตรงกับรหัสวิชา ของกรม- การศึกษาเพื่อศึกษา ระดับ ปวช.
1.	ภาคทฤษฎี ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรงแรม - ประวัติโรงแรม - การแบ่งประเภท - แผนผังโรงแรม - การจัดการในโรงแรม	30	- สถาบันราชภัฏ เชียงใหม่	24002001 (2-0-2)
2.	งานบริการส่วนหน้าในโรงแรม	30		24022101 (2-0-2)
3.	งานฝ่ายต้อนรับ 1	30	- วิทยาลัยพาณิชยกรรม	24022202 (2-0-2)
	งานฝ่ายต้อนรับ 2	30	เชียงใหม่	24022203 (2-0-2)
4.	งานบริการอาหารและเครื่องดื่ม 1	64		24022402 (1-2-2)
	งานบริการอาหารและเครื่องดื่ม 2	30	- วิทยาลัยพาณิชยกรรม	24022403 (2-0-2)
5.	มรรยาทและจรรยาบรรณของ พนักงานและทนายหน้าผู้ให้บริการ ในโรงแรม	10	จังหวัดเชียงใหม่	24002005 (1-0-1)
6.	มนุษยสัมพันธ์และจิตวิทยาในการ- บริการ	10	- ศูนย์ส่งเสริมและ ฝึกอบรมจังหวัด เชียงใหม่	24002003 (1-0-1)
7.	ภาษาอังกฤษ - การฟังและพูดในโรงแรมและพูด ในการบริการ	30	เชียงใหม่	24022103 (2-0-2)
8.	การใช้ภาษาไทยในการบริการ โรงแรม	40		ภาคไทย 1, 2, 3 เป็นฐาน
9.	วัฒนธรรมไทย	64		22022109 (1-2-2)
10.	ข้อควมจำเป็น	10		24002007 (1-0-1)
	ภาคทฤษฎีรวม	430		
ข.	ภาคปฏิบัติ - ฝึกงานในโรงแรมเป็นเวลา	410		
	รวมทั้งสิ้น	840		

(ลงชื่อ)

(นางสาวกนกพรพร (ตามในคำขอ)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยพาณิชยกรรม เชียงใหม่
... 4 ... / ... 25 ... 39 ...

(ลงชื่อ)

(นายสุทธิ โนทิมาธิ์)
ที่ปรึกษาศูนย์ส่งเสริมและฝึกอบรมที่ศูนย์จังหวัดเชียงใหม่
... 4 ... / ... 25 ... 39 ...

หลักสูตรระยะสั้น 50 - 200 ชั่วโมง ปี 2543
ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาคกลาง เปิดอบรมวิชาชีพ

หลักสูตรระยะสั้น สำหรับผู้สนใจทั่วไป ปีละ 2 รุ่น

รุ่นแรก ระหว่างเดือน พฤศจิกายน-ธันวาคม

รุ่นที่สอง ระหว่างเดือน มิถุนายน-สิงหาคม ของทุกปี

หลักสูตรที่เปิดสอน มีดังนี้

ลำดับที่	หลักสูตรวิชา	ระยะเวลา	
		ชม.	
1	พิมพ์ดีด	200	} เปิดสอนช่วงเย็น 17.30-20.30 น.
2	เสริมสวยสตรี	200	
3	ตัดเย็บเสื้อผ้า	200	
4	ตัดผมชาย	200	
5	ปักจักร	50	เปิดสอนช่วงเย็น เวลา 17.30 - 20.30น.
6	โภชนาการและขนมไทย	50	เปิดสอนวันเสาร์ 9.00-12.00 น.

เป้าหมาย ผู้รับการฝึกอบรมทั่วไป หลักสูตรละ 30 คน

โครงการฝึกอบรมวิชาชีพพิเศษ ปี 2543

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	ผู้ได้รับประโยชน์	เป้าหมาย	
			(กลุ่ม)	(คน)
1	โครงการฝึกวิชาชีพแรงงานในภูมิภาคเพื่อ บรรเทาปัญหาการว่างงาน (เงินกู้ธนาคารโลก)	สตรีผู้ว่างงานในชุมชน	4	100
2	โครงการฝึกวิชาชีพ ตามโครงการสร้าง ชีวิตใหม่ให้สตรีชนบท	สตรี(กลุ่มเล็ก)	1	30
3	โครงการฝึกวิชาชีพเคลื่อนที่	ผู้ว่างงานในชุมชน	36 (ครั้ง)	700
4	โครงการความร่วมมือภาครัฐ-เอกชน เพื่อช่วยเหลือผู้ว่างงาน - แผนกหัตถอุตสาหกรรม เย็บผ้า งานประดิษฐ์ - คลินิกเสื้อผ้า	สตรี-คนพิการ ที่ถูกเลิกจ้างว่างงาน ศิษย์ศูนย์ฯ	4	30 40
5	โครงการพัฒนาหลักสูตรฝึกวิชาชีพ ให้ครบวงจร -ห้องฝึกปฏิบัติเลี้ยงเด็ก -ห้องจำหน่ายผลิตภัณฑ์	ศิษย์ศูนย์ฯ	2 2	25 5

โครงการความร่วมมือภาครัฐ-เอกชน เพื่อช่วยเหลือผู้ว่างงาน เป้าหมายในการดำเนินงาน (การจ้างงาน)

ลำดับ ที่	ชื่อโครงการ	ผู้ได้รับประโยชน์	จำนวน (คน)	ปริมาณงาน (ชิ้น)	มูลค่า ค่าแรง (บาท)
1	คลินิกเสื้อผ้า	ผู้ถูกเลิกจ้าง ศิษย์ศูนย์ฯ	40	6,400	128,000
2	เย็บผ้าบ้าน (โรงงาน)	ผู้ถูกเลิกจ้าง ศิษย์ศูนย์ฯ			

